

نقش بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد - فرزند در تبیین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان نوجوان

The role of parental psychological well-being and parent-child interactions in explaining social adjustment in adolescent students

Vida Norouzi¹, * Samereh Asadi Majreh²

ویدا نوروزی^۱، * سامره اسدی مجره^۲

1. M.Sc. student in General Psychology, Psychology Department, Islamic Azad University of Rasht, Rasht, Iran

2. Assistant Professor, Psychology Department, Islamic Azad University of Rasht, Rasht, Iran

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

۲- استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، رشت، ایران

Abstract

Adolescence is an important developmental period that is characterized by heightened problems of adjustment. The purpose of this study was to determine the role of parental psychological well-being and parent-child interactions in explaining social adjustment of female adolescent students. The research method was descriptive correlational and predictive equation. The statistical population of this study included all female students of secondary school in Rasht in the second semester of the academic year 2018 at approximately 1100 and among them, 273 female students and their parents were selected randomly by multistage cluster sampling method according to Morgan's table. Sin and Singh Student Adjustment questionnaire was completed by means of students and Reif psychological well-being and Fine et al parent-child relationship questionnaires were completed by means of parent. Data were analyzed using Pearson Correlation Coefficient and multiple regression analysis. The findings of this study showed that there is a significant relationship between parental psychological well-being and parent-child interactions with social adjustment in female students ($P < 0.05$). Also, hate / loss of mother's role is negative and self-acceptance, mother's communication, domination of environment, independence, positive emotions of the mother, and mother's identity are positive and in total, 50% of the changes in the social adjustment of female students are explained ($P < 0.01$). Based on this, it can be concluded that the psychological well-being of parents and the parent-child interactions play a role in social adjustment of female adolescent students.

Keywords:

Psychological well-being, parent-child interactions, social adjustment

چکیده

نوجوانی دوره‌ی تحولی مهمی است که با مشکلات عمده‌ی سازگاری مشخص می‌شود. هدف پژوهش حاضر تعیین نقش بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند در تبیین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان نوجوان دختر بود. روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و معادله‌ی پیش‌بین بود. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره‌ی دوم متوسطه‌ی شهر رشت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۷ به تعداد تقریبی ۱۱۰۰ بود که با توجه به جدول مورگان، ۲۷۳ دانش‌آموز دختر و والدین آن‌ها به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه‌ی سازگاری دانش‌آموزان سینگ و سینگ توسط دانش‌آموزان و پرسشنامه‌ی های بهزیستی روان‌شناختی ریف و رابطه‌ی والد-فرزند فاین و همکاران توسط والدین تکمیل گردید. داده‌های به‌دست‌آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد بین بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند و سازگاری اجتماعی نوجوانان دختر رابطه‌ی معنادار وجود دارد ($P < 0.05$). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که نفر/گم‌گشتگی نقش مادر به‌صورت منفی و پذیرش خود، ارتباطات مادر، تسلط بر محیط، استقلال، احساسات مثبت مادر و هویت مادر به‌صورت مثبت هستند و در مجموع ۵۰ درصد تغییرات سازگاری اجتماعی نوجوانان دختر را تبیین می‌کنند ($P < 0.01$). بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند در سازگاری اجتماعی نوجوانان دختر نقش دارند.

کلیدواژه‌ها:

بهزیستی روان‌شناختی، تعاملات والد-فرزند، سازگاری اجتماعی

مقدمه

دارند مشخص می‌شود (دونالدسون، گوردون، بارتون و فیتزجرالد، ۲۰۱۴). نوجوانی یک دوره‌ی مهم رشدی است که با مشکلات شدید سازگاری مشخص می‌شود. دختران نوجوان سازگاری هیجانی کمتری نسبت به پسران نشان داده و اضطراب و افسردگی بیشتری را

نوجوانی دوره‌ای تحولی بین کودکی و بزرگسالی است که با تغییرات عمده‌ی جسمانی، روان‌شناختی و اجتماعی که نیاز به انطباق

* نویسنده مسئول: سامره اسدی

نشانی: گیلان، رشت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی

تلفن: ۰۱۳-۳۳۴۲۴۰۸۸ (+۹۸)

پست الکترونیک: asadimajreh_psy@yahoo.com

تجربه می‌کنند (تاپر، کولیشاور، پابن و تاپر، ۲۰۱۲؛ وایت و کرسول، ۲۰۱۴؛ زابریک، هفکست، جانسون، سویر، پتون و لاورنس، ۲۰۱۷). در این دوران، اگرچه همسالان نقش مهمی را در اجتماعی شدن ایفا می‌کنند اما هنوز خانواده منبع مهمی از لحاظ حمایت و آموزش است. خانواده یکی از محوری‌ترین محیط‌های تربیتی است که در حفظ سلامت روانی، اجتماعی و جسمانی فرزندان نقش مهمی دارد (رحیمی‌نژاد، خدایاری‌فرد، عابدینی و پاک‌نژاد، ۲۰۱۴). علاوه بر این والدین یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر سازگاری روان شناختی کودکان و نوجوانان هستند (جورگوئیزر، برناراز، بولی و گارآگوردوبیل، ۲۰۱۸).

سازگاری، مجموعه‌ی کنش‌ها و رفتارهایی است که فرد در موقعیت‌ها و شرایط جدید به‌منظور ارائه‌ی پاسخ‌های مناسب به محرک‌های موجود از خود بروز می‌دهد. از آنجاکه سازگاری می‌تواند واجد طیف گسترده‌ای باشد و ابعادی مانند اجتماع، خانواده، عواطف، شغل، بهداشت و ازدواج را شامل شود، برخی از صاحب‌نظران، سازگاری اجتماعی را رأس سایر ابعاد تلقی می‌کنند (امانی، اعتمادی، فاتحی‌زاده و بهرامی، ۲۰۱۲). سازگاری توانایی آمیزش، انطباق، مصالحه، همکاری و کنار آمدن با خود، محیط و دیگران است (ساقی و رجایی، ۲۰۰۹) و سازگاری اجتماعی شامل سازگاری فرد با محیط اجتماعی خود است که این سازگاری ممکن است با تغییر دادن خود و یا محیط به دست آید (خجسته‌مهر، عباس پور، کرایبی و کوچکی، ۲۰۱۲). سازگاری اجتماعی را می‌توان به‌عنوان یک فرآیند روان‌شناختی تعریف کرد که شامل سازگاری با استانداردها و ارزش‌های جدید است. سازگاری اجتماعی همراهی با اعضای جامعه به بهترین نحو ممکن است (شانکار سرپوستاوا، ۲۰۱۸). بهزیستی روان‌شناختی والدین یکی از متغیرهای تأثیرگذار بر فرآیند رشد روان‌شناختی و اجتماعی فرزندان است (خدابنده، بیرام نژاد، مکرم و طلایی، ۲۰۱۵). بهزیستی روان شناختی^۱ جزء روان‌شناختی کیفیت زندگی^۲ است که به‌عنوان درک افراد از زندگی خودشان در حیطه‌ی رفتارهای هیجانی و عملکردهای روانی و ابعاد سلامت روانی تعریف شده است و شامل دو جزء است، اولین جزء آن قضاوت شناختی درباره این است که چطور افراد در زندگی‌شان در حال پیشرفت هستند، در صورتی که دومین جزء آن، سطح تجربه‌های خوشایند را در برمی‌گیرد (بهادری، ۲۰۱۲). اصولاً از دیرباز دو رویکرد اصلی در تعریف بهزیستی وجود داشته است؛ رویکرد اول مبتنی بر لذت‌گرایی که معتقد است بهزیستی به معنای به حداکثر رساندن لذت و به حداقل رساندن درد است و رویکرد دوم مبتنی بر فضیلت‌گرایی ارسطو است. بر اساس این رویکرد ارضای امیال، به‌رغم

ایجاد لذت در ما، همیشه منتهی به بهزیستی نمی‌گردد، بلکه بهزیستی دربرگیرنده‌ی تلاش برای کمال و تحقق پتانسیل‌های واقعی فرد است که ممکن است همواره توأم با احساس لذت نباشد (بهاری و فرکیش، ۲۰۰۹). به‌طورکلی، بهزیستی روان‌شناختی ۶ مؤلفه را در برمی‌گیرد: خودمختاری (احساس شایستگی و توانایی در مدیریت محیط پیرامون فرد، انتخاب یا ایجاد روابط شخصی مناسب)، رشد شخصی (داشتن احساس رشد مداوم، پذیرا بودن تجربه‌های جدید، احساس کارآمدی)، روابط مثبت با دیگران (داشتن روابط گرم، رضایت بخش و توأم با اطمینان، توانایی همدلی، صمیمیت و مهربانی)، هدفمندی در زندگی (داشتن هدف در زندگی، فرد احساس کند زندگی گذشته‌اش معنایی دارد) و پذیرش خود (داشتن نگرش مثبت نسبت به خود، پذیرفتن جنبه‌های مختلف خود، داشتن احساس مثبت نسبت به زندگی گذشته خود) (بهاری و فرکیش، ۲۰۰۹). در پژوهشی، داینر و همکاران بیان کردند که بهزیستی روانی تأثیر مهمی در موفقیت افراد دارد. افراد دارای بهزیستی روان‌شناختی بالا نگرش خوش‌بینانه نسبت به رویدادها و واقعیت اطراف خود دارند و به‌جای جبهه‌گیری منفی نسبت به اتفاقات پیرامون خود سعی در استفاده‌ی بهینه از این رویدادها دارند (به نقل از بهادری، ۲۰۱۲). بررسی‌ها حاکی از آن است که بهزیستی روان‌شناختی والدین با عزت‌نفس، سلامت روان، افسردگی و اضطراب فرزندان مرتبط است (ابوالعالی حسینی و محمدی تبار کاسگری، ۲۰۱۶؛ خدابنده و همکاران، ۲۰۱۵). نتیجه‌ی پژوهش نیولند (۲۰۱۵) نشان داد که بهزیستی خانواده در بهزیستی فرزندان و سازگاری سالم نقش دارد. نتیجه‌ی پژوهش هاسکت و ویلویی (۲۰۰۷) نشان داد که باورهای منفی والدین به فرزندان و افزایش درماندگی هیجانی والدین پیش‌بینی کننده سازگاری اجتماعی ضعیف فرزندان است. درگیری والدین با کاهش نشانه‌های برون‌سازی، درونی‌سازی و رفتارهای بیش‌فعالانه مرتبط است.

متغیر تأثیرگذار دیگر بر سازگاری اجتماعی فرزندان، تعاملات والد-فرزندی است. ارتباط والد-فرزند به تعامل قوی و مؤثر، درک و پذیرش متقابل بین والدین و فرزندان و برآوردن نیازهای واقعی فرزندان اشاره دارد. کارنس هولت (۲۰۱۲) معتقد است که تعامل والد-فرزند یکی رابطه‌ی مهم و حیاتی برای ایجاد امنیت و عشق است که متشکل از ترکیبی از رفتارها، احساسات و انتظاراتی است که منحصر به پدر و مادر خاص و یک کودک خاص است. این تعامل، نخستین معرف دنیای ارتباطات برای کودک است و احساس عشق، امنیت و صمیمیت به‌طور مستقیم در این روابط ریشه دارند. تعاملات والد-فرزندی بر بهزیستی نوجوانان تأثیر دارد (برد و پلی، ۲۰۱۷). ارتباط والد-فرزند یکی از عوامل محافظت‌کننده در برابر خطر مشکلات روانی و رفتاری فرزندان است (گولام-رومنس، جاکاردا، دیتاس و بوریس، ۲۰۰۶). تعاملات والدین نقش مهمی در رشد سالم

1. well-being
2. quality of life

تعداد مادران نمونه‌ی موردبررسی دارای تحصیلات دیپلم (۳۳/۷ درصد) بودند.

روش اجرا بدین صورت بود که ابتدا مجوزهای لازم از اداره‌ی آموزش و پرورش کل گیلان دریافت شد. پس از طی مراحل اداری و دریافت آمار کل دبیرستان‌های دخترانه دوره‌ی دوم متوسطه، شهر رشت به ۵ ناحیه شمال، جنوب، شرق، غرب و بخش مرکزی تقسیم و از هر ناحیه، به‌طور تصادفی یک مدرسه و از هر مدرسه نیز به تصادف ۲ کلاس انتخاب گردید. بعد از مراجعه به کلاس‌ها و ارائه‌ی توضیحات مقدماتی در خصوص هدف پژوهش و جلب مشارکت آزمودنی‌ها و اطمینان بخشی به آن‌ها مبنی بر محرمانه ماندن اطلاعات، پرسشنامه‌ها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت. از آزمودنی‌ها قبلاً خواسته شد با صداقت به سؤالات پاسخ دهند. اجرا به‌صورت گروهی بوده و جهت پاسخگویی به سؤالات محدودیت زمانی وجود نداشت. پرسشنامه‌ی حرمت خود و تعامل والد-فرزند توسط دانش‌آموزان و مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف توسط والدین تکمیل گردید.

ابزار سنجش

پرسشنامه‌ی سازگاری دانش‌آموزان سینها و سینگ^۱ (۱۹۹۸)؛ به نقل از نویدی، ۲۰۰۹

جهت ارزیابی سازگاری اجتماعی، از خرده‌مقیاس سازگاری پرسشنامه‌ی سازگاری ۶۰ سؤالی سینها و سینگ (۱۹۹۸) استفاده شد. این پرسشنامه به‌صورت بله (۱) و خیر (۰) طراحی گردیده است و سازگاری اجتماعی، هیجانی و تحصیلی را بررسی می‌کند. سینها و سینگ ضریب پایایی این آزمون با روش دونیمه کردن و بازآزمایی را به ترتیب ۰/۹۵ و ۰/۹۳ گزارش کرده‌اند. نویدی در سال ۱۳۸۴، ضریب آلفای کرونباخ مقیاس و خرده‌مقیاس‌های آن را به ترتیب ۰/۷۳ تا ۰/۸۰ به دست آورد (نویدی، ۲۰۰۹). نویدی (۲۰۰۹) با اجرای این پرسشنامه بر روی ۶۴ دانش‌آموز دبیرستانی، پایایی آن را بر اساس ضرایب آلفای کرونباخ برای سازگاری اجتماعی ۰/۶۵ گزارش کرده است. در پژوهش حاضر نیز ضریب همسانی درونی پرسشنامه ۰/۷۵ به دست آمد.

مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف^۲ (۱۹۸۹)؛ به نقل از ابوالعالی الحسینی و محمدزاده کاسگری، ۲۰۱۶

به‌منظور سنجش بهزیستی روان‌شناختی از فرم کوتاه ۱۸ سؤالی ریف (۱۹۸۹) استفاده گردید که نمره‌گذاری این مقیاس بر اساس طیف

فرزندان ایفا می‌کند. کیفیت تعامل والد-فرزند، احتمال پیشرفت تحصیلی و عزت‌نفس پایین در فرزندان را کاهش می‌دهد (برد و پلی، ۲۰۱۷). مطالعات نشان داده که تعاملات مثبت والدین و فرزندان با نشانه‌های برون‌سازی کمتر (لویس، دالگو و کیور، ۲۰۱۲)، راهبردهای مقابله‌ای کارآمد (جنتزلر، کاتراس، گرو، کرن و ویمرز، ۲۰۰۵) و کاهش سطوح رفتارهای ضد اجتماعی (دوالوس، گاوز و گاردیولار، ۲۰۰۵)، کاهش افسردگی (یو و همکاران، ۲۰۰۶)، راهبردهای حل مسئله (آفری و رینالدی، ۲۰۱۴) و پرخاشگری (میرزایی کوتنایی، شاکری‌نیا و اصغری، ۲۰۱۶) رابطه دارد. رابطه‌ی والد-فرزند با مهارت‌های اجتماعی (طاهری، ۲۰۱۱)، سازش یافتگی، حرمت خود در نوجوانان دختر مرتبط است (درت‌التاج تهرانی، ۲۰۱۳). تعارضات والد-فرزند با سازگاری اجتماعی پایین در دختران نوجوان همراه است (دهقان و رسولی، ۲۰۱۵).

به‌طورکلی، با توجه به این‌که سازگاری اجتماعی پایین در فرزندان، پیامدهای فردی و اجتماعی مخربی در زندگی دارد و با توجه به اهمیت روابط والدین و تعامل آن‌ها با فرزندان بر ویژگی‌های روان‌شناختی فرزندان، پژوهش حاضر می‌تواند اطلاعات مهمی در اختیار روان‌شناسان و مشاوران کودک و نوجوان قرار دهد و در اصلاح الگوی ارتباطی خانواده مؤثر واقع شود. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند در تبیین سازگاری اجتماعی نوجوانان انجام گردید.

روش

جامعه‌ی آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش

این تحقیق بر اساس هدف، از نوع کاربردی و ازنظر شیوه‌ی گردآوری اطلاعات، تحقیقی-توصیفی از نوع همبستگی و معادله‌ی پیش‌بین است. جامعه‌ی آماری پژوهش حاضر شامل تمامی دانش‌آموزان دختر دوره‌ی دوم متوسطه‌ی شهر رشت در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۶-۹۷ و والدین آن‌ها با حجم حدود ۱۱۰۰ نفر بود. از تعداد ۱۱۰۰ نفر، نمونه‌ای به حجم ۲۷۳ دانش‌آموز دختر بر اساس جدول مورگان و با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. ملاک ورود به پژوهش جنسیت (دختر)، مقطع تحصیلی (دوره‌ی دوم متوسطه)، نداشتن سابقه بیماری‌های روان‌شناختی و روان‌پزشکی جدی و عدم مصرف داروی اعصاب و روان و ملاک خروج از پژوهش، تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها بود. ۵۰/۵ درصد (۱۴۴ نفر) از دانش‌آموزان در پایه‌ی تحصیلی دهم، ۲۶/۳ درصد (۷۵ نفر) در پایه‌ی تحصیلی یازدهم و ۲۳/۲ درصد (۶۶ نفر) در پایه‌ی تحصیلی دوازدهم مشغول به تحصیل بودند. بیشترین تعداد پدران نمونه‌ی موردبررسی دارای تحصیلات دیپلم (۳۵/۴ درصد) و بیشترین

1. Sinha & Singh

2. Ryyff

پیرسون و رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام و با کمک نرم‌افزار آماری SPSS22 تحلیل گردید.

یافته‌ها

در جدول (۱) شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	سازگاری اجتماعی
سازگاری اجتماعی	۶۹	۱۲/۷۰۳	-
بهبودی روان‌شناختی	۶۷/۷۱۵	۹/۷۲۵	۰/۴۷۱**
استقلال	۱۲/۹۳۶	۲/۴۵۵	۰/۳۴۴**
تسلط بر محیط	۱۱/۷۴۰	۱/۷۰۴	۰/۵۳۶**
رشد شخصی	۱۲/۲۰۰	۲/۳۶۲	۰/۲۷۱**
ارتباط مثبت با دیگران	۹/۴۳۱	۲/۰۰۱	۰/۱۲۷*
هدمندی در زندگی	۱۰/۶۷۳	۲/۶۴۳	۰/۰۵۸
پذیرش خود	۱۰/۸۸۴	۳/۰۳۴	۰/۵۸**
رابطه‌ی پدر و فرزند	۷۱/۰۴۹	۱۴/۵۶۹	۰/۰۹۷
احساس مثبت	۱۹/۶۵۶	۳/۸۹۳	۰/۳۶۳**
درگیری و آمیختگی پدر	۳۰/۶۶۶	۹/۳۶۹	۰/۲۲۹**
ارتباطات	۱۶/۴۴۹	۶/۵۴۸	۰/۱۴۵*
خشم	۴/۲۷۷	۲/۰۸۷	۰/۱۵۷**
رابطه‌ی مادر و فرزند	۹۹/۰۶۳	۱۷/۱۵۹	۰/۱۹**
احساسات مثبت	۳۵/۷۸۶	۹/۰۰۱	۰/۰۹۴
تفر/گم‌گشتگی نقش	۸/۲۸۴	۴/۱۵۵	۰/۱۶۴**
تعیین هویت	۱۹/۹۷۸	۴/۰۵۰	۰/۴۴۳**
ارتباطات	۳۵/۰۱۴	۹/۱۷۳	۰/۳۳۷**

با توجه به این جدول، بین نمره‌ی کل بهبودی روان‌شناختی والدین ($t=0/47, P<0/01$) و خرده‌مقیاس‌های استقلال ($t=0/34, P<0/01$)، تسلط بر محیط ($t=0/536, P<0/01$)، رشد شخصی ($t=0/271, P<0/01$)، ارتباط مثبت با دیگران ($P<0/05$)، $t=0/127, P<0/01$) و پذیرش خود ($t=0/58, P<0/01$) با سازگاری اجتماعی فرزندان نوجوان رابطه‌ی مثبت معناداری وجود دارد ($P<0/05$). همچنین رابطه‌ی پدر و فرزند، رابطه‌ی ابعاد درگیری و آمیختگی پدر ($t=0/229, P<0/01$)، ارتباطات ($t=0/145, P<0/05$)، خشم ($t=0/157, P<0/01$)، رابطه‌ی مادر و فرزند ($t=0/19, P<0/01$) و ابعاد تفر/گم‌گشتگی نقش ($t=0/164, P<0/01$)، تعیین هویت

۷ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم صورت می‌گیرد. همسانی درونی این آزمون توسط ریف و به روش آلفای کرونباخ $0/65$ گزارش شده است. شواهد مربوط به روایی همگرای این آزمون حاکی از آن است که شش عامل بهزیستی روان‌شناختی با مقیاس‌های رضایت از زندگی و عزت‌نفس، رابطه‌ی مثبت و با افسردگی، اعتقاد به شانس و منبع کنترل بیرونی، رابطه‌ی منفی دارد (ریف، ۱۹۸۹؛ به نقل از ابوالمعالی الحسینی و محمدرزاده کاسگری، ۲۰۱۶). همچنین در پژوهش ابوالمعالی الحسینی و محمدرزاده کاسگری (۲۰۱۶) میزان ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس $0/71$ به دست آمده است. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای نمره‌ی کل بهزیستی روان‌شناختی $0/76$ به دست آمد.

پرسش‌نامه‌ی رابطه‌ی والد-فرزند^۱ فاین و همکاران (۱۹۸۳)؛ به نقل از خانزاده و میرزایی کوتنایی، (۲۰۱۷)

این پرسشنامه در سال ۱۹۸۳ توسط فاین، ارمورلند و اندروشوبل^۲ (۱۹۸۳) تهیه شده که شامل ۴۸ سؤال (۲۴ سؤال برای رابطه با پدر و ۲۴ سؤال برای رابطه با مادر) است و برای سنجیدن رابطه‌ی هر کودکی (حتی خردسالان) با والدینشان به کار می‌رود. در این مقیاس برای هر سؤال نمره‌ای از ۱ تا ۷ در نظر گرفته شده است. این مقیاس توسط فاین و همکاران (۱۹۸۳) روی ۲۴۱ دانشجو (۱۰۰ نفر مرد و ۱۴۱ نفر زن) اجرا شد. مقیاس تعامل ولی-فرزند با ضریب آلفای $0/89$ تا $0/94$ برای خرده‌مقیاس‌های مربوط به پدر و ضرایب آلفای $0/61$ تا $0/94$ برای خرده‌مقیاس‌های مربوط به مادر و نیز آلفای کلی $0/96$ ، از هماهنگی درونی عالی سوالات برخوردار است. روایی مقیاس تعامل ولی-فرزند از گروه‌های شناخته‌شده و روایی پیش‌بین خوب بهره‌مند است و فرزندان خانواده‌های طلاق و یکپارچه را به‌طور معناداری از هم متمایز می‌کند (خانزاده و میرزایی کوتنایی، ۲۰۱۷). در پژوهش خانزاده و میرزایی کوتنایی (۲۰۱۷)، برای تعیین پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد و مقادیر ضریب آلفا برای خرده‌مقیاس‌های مربوط به پدر $0/79$ تا $0/91$ و ضرایب آلفا $0/61$ تا $0/91$ برای خرده‌مقیاس‌های مربوط به مادر و نیز ضریب آلفای $0/92$ برای رابطه‌ی کلی والدین به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای نمره‌ی کل رابطه‌ی والد-فرزند $0/81$ به دست آمد.

داده‌ها با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و روش‌های آماری ضریب همبستگی

1. Parent- Child Relationship Survey (PCRS)
2. Fine, Moreland & Schwbel

نتیجه‌ی تحلیل رگرسیون نشان داد که پذیرش خود ۳۴ درصد، تسلط بر محیط ۴ درصد، ارتباطات مادر ۳ درصد، احساس مثبت مادر ۷ درصد، ارتباط مثبت با دیگران ۵ درصد، خشم پدر ۶ درصد و استقلال ۴ درصد در پیش‌بینی سازگاری اجتماعی نقش دارند و در مجموع، این متغیرها قادرند ۶۳ درصد از میزان تغییرات متغیر ملاک را پیش‌بینی کنند ($R^2=0/630$).

($t=0/442, P<0/05$) و ارتباطات ($t=0/337, P<0/01$) با سازگاری اجتماعی فرزندان نوجوان دختر رابطه‌ی معنادار وجود دارد. ارتباط سایر مؤلفه‌ها با سازگاری اجتماعی فرزندان معنادار نبود ($P>0/05$). برای پیش‌بینی سازگاری اجتماعی از روی بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند از رگرسیون چندگانه به صورت گام‌به‌گام استفاده شد که نتایج در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. خلاصه‌ی مدل رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون با روش گام‌به‌گام سازگاری اجتماعی فرزندان بر اساس متغیرهای پیش‌بین

گام	متغیرهای پیش‌بین	مدل	مجموع مجزورات	df	میانگین مجزورات	F	P	R	R2	ΔR2
۱	پذیرش خود	رگرسیون	۴۶۵/۰۱۵	۱	۴۶۵/۰۱۵	۱۴۳/۲۰۳	۰/۰۰۱	۰/۵۸۰	۰/۳۳۶	۰/۳۳۴
		باقیمانده	۹۱۸/۹۷۱	۲۸۳	۳/۲۴۷					
۲	تسلط بر محیط	رگرسیون	۵۲۷/۱۷۴	۲	۲۶۳/۵۸۷	۸۶/۷۵۴	۰/۰۰۱	۰/۶۱۷	۰/۳۸۱	۰/۳۷۷
		باقیمانده	۸۵۶/۸۱۲	۲۸۲	۳/۰۳۸					
۳	ارتباطات مادر	رگرسیون	۵۷۰/۴۶۰	۳	۱۹۰/۱۵۳	۶۵/۶۸۱	۰/۰۰۱	۰/۶۴۲	۰/۴۱۲	۴۰۶
		باقیمانده	۸۱۳/۵۲۶	۲۸۱	۲/۸۹۵					
۴	احساس مثبت مادر	رگرسیون	۶۶۲/۱۴۹	۴	۱۶۵/۵۲۷	۶۴/۲۱۲	۰/۰۰۱	۰/۶۹۲	۰/۴۷۸	۰/۴۷۱
		باقیمانده	۷۲۱/۸۳۷	۲۸۰	۲/۵۷۸					
۵	ارتباط مثبت با دیگران	رگرسیون	۷۳۰/۱۸۸	۵	۱۴۶/۰۳۸	۶۲/۳۳۰	۰/۰۰۱	۰/۷۲۶	۰/۵۲۸	۰/۵۱۹
		باقیمانده	۶۵۳/۷۹۸	۲۷۹	۲/۳۴۳					
۶	خشم پدر	رگرسیون	۸۱۹/۴۷۲	۶	۱۳۶/۵۷۹	۶۷/۲۵۹	۰/۰۰۱	۰/۷۶۹	۰/۵۹۲	۰/۵۸۳
		باقیمانده	۵۶۴/۵۱۴	۲۷۸	۲/۰۳۱					
۷	استقلال	رگرسیون	۸۷۱/۸۹۱	۷	۱۲۴/۵۵۶	۶۲/۳۷۴	۰/۰۰۱	۰/۷۹۴	۰/۶۳۰	۰/۶۲۱
		باقیمانده	۵۱۲/۰۹۵	۲۷۷	۱/۸۴۹					

جدول ۳. ضرایب رگرسیون گام‌به‌گام سازگاری اجتماعی از روی متغیرهای پیش‌بین

متغیرها	شاخص‌ها	B	خطای استاندارد b	β	t	P
عدد ثابت (a)		۸/۵۱۶	۰/۸۶۴		۹/۸۵۶	۰/۰۰۱
پذیرش خود		۰/۴۰۹	۰/۰۴۳	۰/۵۶۲	۹/۴۶۷	۰/۰۰۱
تسلط بر محیط		۰/۴۹۳	۰/۰۷۱	۰/۳۸۱	۶/۹۵۵	۰/۰۰۱
ارتباطات مادر		۰/۱۱۹	۰/۰۱۴	۰/۴۹۶	۸/۵۵۳	۰/۰۰۱
احساس مثبت مادر		۰/۱۱۳	۰/۰۱۴	۰/۴۶۰	۷/۹۱۷	۰/۰۰۱
ارتباط مثبت با دیگران		۰/۴۵۳	۰/۰۵۰	۰/۴۱۱	۹/۹۸۶	۰/۰۰۱
خشم پدر		-۰/۳۴۲	۰/۰۴۵	-۰/۳۲۳	-۷/۶۲۵	۰/۰۰۱
استقلال		۰/۲۷۱	۰/۰۵۱	۰/۳۰۱	۵/۳۲۵	۰/۰۰۱

با توجه به نتایج جدول ۳، اثر پذیرش خود، تسلط بر محیط، ارتباطات مادر، احساس مثبت مادر، ارتباط مثبت با دیگران، خشم پدر، استقلال به ترتیب $\beta=0/562$ ، $\beta=0/381$ ، $\beta=0/496$ ، $\beta=0/460$ ، $\beta=0/411$ و $\beta=0/301$ است که خشم پدر به صورت منفی و بقیه‌ی این متغیرها به صورت مثبت، سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر را تبیین می‌کنند؛ یعنی با کاهش خشم پدر و افزایش سطوح پذیرش خود، تسلط بر محیط، ارتباطات مادر، احساس مثبت مادر، ارتباط مثبت با دیگران و استقلال؛ شاخص سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش بهزیستی روان‌شناختی والدین و تعاملات والد-فرزند در تبیین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر نوجوان انجام گردید. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین نمره‌ی کل بهزیستی روان‌شناختی والدین و خرده‌مقیاس‌های استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران و پذیرش خود با سازگاری اجتماعی فرزندان نوجوان رابطه‌ی مثبت معناداری وجود دارد. یافته‌ی دیگر پژوهش نشان داد که ارتباط رابطه‌ی پدر و فرزند، رابطه‌ی ابعاد درگیری و آمیختگی پدر، ارتباطات، خشم، رابطه‌ی مادر و فرزند و ابعاد تنفر/گم‌گشتگی نقش، تبیین هویت و ارتباطات با سازگاری اجتماعی فرزندان نوجوان دختر معنادار است.

نتیجه‌ی تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که به ترتیب، پذیرش خود، تسلط بر محیط، ارتباطات مادر، احساس مثبت مادر، ارتباط مثبت با دیگران، خشم پدر و استقلال در تبیین سازگاری اجتماعی فرزندان نقش دارند که این یافته‌ها همسو با نتایج پژوهش‌های میرزایی کوتنایی و همکاران (۲۰۱۶)، ابوالعالی حسینی و محمدی تبار کاسگری (۲۰۱۶)، درت‌التاج تهرانی (۲۰۱۳)، دهقان و رسولی (۲۰۱۵)، خدابنده و همکاران (۲۰۱۵)، نیولند (۲۰۱۵)، هاسکت و ویلویی (۲۰۰۷) است.

در خصوص ارتباط بهزیستی روان‌شناختی والدین با سازگاری اجتماعی فرزندان باید اشاره کرد که آسیب‌شناسی روانی والدین، منجر به افزایش میزان افسردگی و سایر آسیب‌های روانی در فرزندان می‌شود (بهر، بسنت و کمپبل، ۲۰۱۷) و فرزندان والدینی که مشکلات سلامت روانی دارند در معرض خطر فزاینده‌ی مشکلات روان‌شناختی و تحولی هستند (ویگن، گریف و پیترمن، ۲۰۱۶). پژوهش‌ها در خصوص نمونه‌های بالینی کودک و نوجوان برآورد کرده‌اند که بیش از نیمی از کودکانی که تحت درمان بیماری‌های روان‌پزشکی هستند صاحب والدینی با یک اختلال روانی بوده‌اند (میدلدروپ، وسلدجیک،

هاذریاک، ورهالست، لیندوئر و دایلمن، ۲۰۱۶). بهزیستی روان‌شناختی والدین باعث می‌شود که فرزندان خوب تفکر کنند، پیشرفت اجتماعی داشته باشند و مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی را به‌خوبی بیاموزند، نگرش خوبی به زندگی و جامعه داشته باشند و سازگاری بیشتری در جامعه نشان دهند. در چنین خانواده‌هایی، فرزندان با الگو قرار دادن والدین می‌توانند با هم توافق و هماهنگی پیدا کنند و به راحتی با افراد دیگر و اجتماع ارتباط برقرار کنند. در خانواده‌هایی که والدین بهزیستی روان‌شناختی پایینی دارند، فرزندان از لحاظ عاطفی دچار مشکل می‌شوند و نمی‌توانند ارتباط مناسبی با والدین و دیگران داشته باشند. بهزیستی و سلامت والدین، به فرزندان امنیت روانی و عاطفی می‌بخشد و زمینه‌ی ورود آن‌ها را به جامعه و دادوستدهای اجتماعی و ارتباط همه‌جانبه فراهم می‌کند.

در خصوص رابطه‌ی تعاملات والد-فرزند با سازگاری اجتماعی فرزندان باید اشاره کرد که مطالعات نشان داده که زمانی که والدین به مراقبت از فرزندان می‌پردازند از بهزیستی بالایی برخوردار هستند (آفری و رینالدی، ۲۰۱۴؛ موسیک، میسر و فلود، ۲۰۱۳). تعاملات والد-فرزند در سوء‌مصرف مواد (گلدبرگ-لونی و همکاران، ۲۰۱۵؛ لوک، فرها، آینوتی و سیمونز-مورتون، ۲۰۱۰)، عزت‌نفس (پارک و کو، ۲۰۰۹)، افسردگی (یو و همکاران، ۲۰۰۶) و سازگاری تحصیلی (استیز، موسیتو و هررو، ۲۰۰۵؛ ریچ، آندرسون و کروگر، ۲۰۰۶) فرزندان نقش دارند. تعاملات والد-فرزند در سازگاری روان‌شناختی فرزندان نیز نقش دارد (برد و پلی، ۲۰۱۷). تعامل مطلوب خانواده با سازش‌یافتگی فرزندان همراه است. خانواده هم کانون محبت و هم مرکز انضباط و اقتدار است. خانواده‌هایی که می‌توانند رابطه‌ی قوی مثبت با فرزندان‌شان ایجاد کنند، نظارت بهتری بر رفتارهای آن‌ها خواهند داشت. هرچه تعامل و صمیمیت میان والدین با کودک بیشتر باشد، میزان مهارگری هم بیشتر است، چارچوب‌های انضباطی و محدودیت‌ها اعمال می‌شود و انتظارات مثبت و سازنده به فرزندان آموزش داده می‌شود (میرزایی کوتنایی و همکاران، ۲۰۱۶). برقراری روابط صمیمانه‌تر با نوجوان به رشد بهتر و سازگارتر نوجوان کمک خواهد کرد. ایجاد ارتباط میان اعضای خانواده به صورت تعاملات عاطفی و گفتگو و سعی در افزایش آن می‌تواند محیطی هماهنگ و آرام‌بخش را برای نوجوانان به وجود آورد و در نهایت به سازگاری و آرامش خاطر آن‌ها کمک کند (دهقان و رسولی، ۲۰۱۵).

همچنین، پژوهش‌ها نشان داده که رابطه‌ی محبت‌آمیز بین والدین و فرزندان عاملی جهت کاهش پرخانگری فرزندان است (بروتن، اونیل، هانگ، گولی، روزنفلت و شروت، ۲۰۰۹). اگر والدین نسبت به علائم کودکان‌شان حساس نباشند، آن‌ها را حمایت نکنند، باعث ایجاد حس ناامنی در آن‌ها می‌گردند و در نتیجه، کودک در

تعاملات والد-فرزندی مؤثر واقع شود. پاره‌ای از کاستی‌های پژوهش حاضر به شرح زیر بود: نخست، جمعیت موردبررسی، فرزندان نوجوان بودند، از این رو تعمیم آن‌ها به کودکان و جمعیت‌های دیگر با محدودیت روبرو است؛ از این رو پیشنهاد می‌شود بررسی‌های مشابه بر روی سایر گروه‌ها از جمله کودکان انجام گیرد. دوم، به دلیل این که نمونه‌ی موردبررسی نوجوانان دختر بودند، امکان مقایسه تفاوت‌های جنسیتی وجود نداشت، لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی تفاوت‌های جنسیتی مدنظر قرار داده شوند. انجام چنین اقداماتی ممکن است الگوهای جدیدی از همبستگی‌ها را آشکار سازد که می‌تواند نظریه‌های ما را به‌طور ثمربخشی گسترش دهد.

ارتباط مؤثر با دیگران مشکلاتی خواهد داشت. طرد شدن کودک از سوی والدین، بر ادراک او از خود و دیگران تأثیر گذاشته و مانع برقراری یک رابطه‌ی مؤثر با دیگران می‌گردد (میرزایی کوتنایی و همکاران، ۲۰۱۶) که این مسئله می‌تواند منجر به کاهش سازگاری اجتماعی فرزندان شود. تعامل مطلوب بین فرزندان و والدین باعث می‌شود که محیط امن و سرشار از محبت و مهرورزی برای فرزند فراهم شود و در نتیجه، احساس شایستگی کرده و خودکارآمدی بالایی خواهد داشت و مشکلات رفتاری کمتر خواهد بود.

نتایج پژوهش حاضر می‌تواند برای روان‌شناسان و مشاوران کودک و نوجوان کاربردهای بالینی داشته باشد و در درمان ناسازگاری‌های فرزندان با تکیه بر بهزیستی روان‌شناختی والدین و

References

- Abolmaali, A., Hoseini, KH. and Mohammaditabar Kasgari, F. (2016). A study of the role of mothers' personality traits and psychological well-being in predicting the anxiety and depression of elementary school girls. The women and family cultural education, 11(37), 113-132.
- Amani, R., Etemadi, O., Fatehi Zadeh, M., Bahrami, F. (2012). The Relationship of Attachment Styles and Social Adjustment. CPAP, 2 (6), 15-26..
- Bahadori Khosroshahi, J., Hashemi Nosratabad, T. (2012). The relationship between hopefulness and resiliency with psychological well-being: a study in the university students. Journal of clinical psychology andishe va rafter, 6(22), 41-50..
- Bahari, S., Farkish, C. (2009). The Relationship between Ego-Identity Status and Attachment Styles with Psychological Well-beings among Youngsters. The Journal of Modern Thoughts in Education, 4(2), 65-49..
- Behere, A. . Basnet, P. & Campbell, P. (2017). Effects of Family Structure on Mental Health of Children: A Preliminary Study. Indian Psychology Medicine, 39(4): 457-463. [DOI: 10.4103/0253-7176.211767] [PMid:28852240] [PMCID: PMC5559994]
- Bireda, A. D. & Pillay, J. (2017). Perceived parent-child communication and well-being among Ethiopian adolescents. International Journal of Adolescence and Youth, 23(1), 109-117. [DOI:10.1080/02673843.2017.1299016]
- Brotman, L. M. O'Neal, C. R. Huang, K-Y. Gouley, K. K. Rosenfelt, A. Shrout, P. E. (2009). An experimental test of parenting practices as a mediator of early childhood physical aggression. J Child Psychol Psychiatry, 50(3), 235-45. [DOI:10.1111/j.1469-7610.2008.01929.x] [PMid:19220626]
- Carnes- Holt, K. (2012). Child- parent relationship therapy for adoptive families. Family Journal, 4, 419- 42. [DOI:10.1177/1066480712451242]
- Davalos, D. B. Chavez, E. L. & Guardiola, R. J. (2005). Effects of perceived parental school support and family communication on delinquent behaviors in Latinos and White non-Latinos. Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology, 11, 57-68. [DOI:10.1037/1099-9809.11.1.57] [PMid:15727495]
- Dehghan, M., Rasooli, A. (2015). The role of parent-child conflict and attributional styles in prediction of social adjustment in adolescent girls. Journal of Health Breeze, 4(3), 21-27.
- Donaldson, A. E. Gordon, M. S. Melvin, G. A. Barton, D. A. & Fitzgerald, P. B. (2014). Addressing the needs of adolescents with treatment resistant depressive disorders: A systematic review of rTMS. Brain Stimulation, 7(1), 7-12. [DOI:10.1016/j.brs.2013.09.012] [PMid:2452750]
- Doraltaj Tehrani, F. S., (2013). The quality of parent-child relationship and its relationship with adjustment, self-esteem, and academic achievement in adolescent girls. Masters Degree in education science, Al-Zahra University. Faculty of Education and Psychology.
- Emami, T., Fatehizadeh, M., Abedi, M. (2006). Studying and comparing the effectiveness of cognitive-behavioral and parents training how to on methods increase self-esteem in Isfahan Junior high schools. CPAP, 1 (19), 65-74.
- Esteyez, E. Musitu, G. & Herrero, J. (2005). The influence of violent behaviour and victimization at school on psychological distress: The role of parents and teachers. Adolescence, 40, 183-195.
- Fine, M. A., Moreland, J. R., & Schwebel, A. I. (1983). Long-term effects of divorce on parent-child relationships. Developmental Psychology, 19, 703-713. [DOI:10.1037/0012-1649.19.5.703]
- Hossein Khanzadeh, A., Mirzaei, F. (2017). The role of family cohesion and parent-child interaction in explanation students' self-esteem. The Journal of New Thoughts on Education, 13(1), 115-136.
- Gentzler, A. L. Contreras-Grau, J. M. Kerns, K. A. & Weimer, B. L. (2005). Parent-child emotional communication and children's coping in middle childhood. Social Development, 14, 591-612. [DOI:10.1111/j.1467-9507.2005.00319.x]
- Goldberg-Looney, L. D. Sánchez-SanSegundo, M. Ferrer-Cascales, R. Smith, E. R. Albaladejo-Blazquez, N. & Perrin, P. B. (2015). Adolescent drinking in Spain: Family relationship quality, rules, communication, and behaviors. Children and Youth Services Review, 58, 236-243. [DOI:10.1016/j.childyouth.2015.09.022]
- Guilamo-Ramos, V. Jaccard, J. Dittus, P. & Bouris, A. M. (2006). Parental expertise, trustworthiness, and accessibility: Parent-adolescent communication and adolescent risk behavior. Journal of Marriage & Family, 68, 1229-1246. [DOI:10.1111/j.1741-3737.2006.00325.x]
- Haskett, M. E. Willoughby, M. (2007). Paths to child social adjustment: parenting quality and children's processing of social information. Child Care Health Development, 33(1), 67-77. [DOI:10.1111/j.1365-2214.2006.00627.x] [PMid: 17181755]
- Hossein khanzadeh, A., Mirzaei, F. (2017). The role of family cohesion and parent-child interaction in explanation students' self-esteem. The Journal of New Thoughts on Education, 13(1), 115-136..
- Jaureguizar, J. Bernaras, E. Bully, P. Garaigordobil, M. (2018). Perceived parenting and adolescents' adjustment. Psicologia: Research and Review, 48(6),1540-53. [DOI:10.1186/s41155-018-0088-x]
- Khodabandeh, M., Beyramnezhad, H., Mokaram, F., & Talayi, Farzneh. (2015). The relationship between self-esteem and mental health with psychological well-being in parents of normal and educable children. Third National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies.
- Khojasteh Mehr, R., Abbaspour, Z., Koraei, A., Kochaki, R. (2012). The effect of a "Succeeding in School" program on the academic performance, academic self-concept, attitude towards school, learning how to succeed in school and social adjustment of school students. Journal of School Psychology, 1(1), 27-45.
- Levin, K. A. Dallago, L. & Currie, C. (2012). The association between adolescent life satisfaction, family structure, family affluence and gender differences in parent-child communication. Social Indicators Research, 106, 287-305. [DOI:10.1007/s11205-011-9804-y]

- Luk, J. W. Farhat, T. Iannotti, R. J. & Simons-Morton, B. G. (2010). Parent-child communication and substance use among adolescents: Do father and mother communication play a different role for sons and daughters? *Addictive Behaviors*, 35, 426-431. [DOI:10.1016/j.addbeh.2009.12.009] [PMid:20060651] [PMCID:PMC2830386]
- Middeldorp, C. M. Wesseldijk, L. W. Hudziak, J. J. Verhulst, F. C. Lindauer, R. J. L. Dieleman GC. (2016). Parents of children with psychopathology: psychiatric problems and the association with their child's problems. *European child & adolescent psychiatry*. 25(8),919-27. [DOI:10.1007/s00787-015-0813-2] [PMid:26757722] [PMCID: PMC4967089]
- Mirzaei, F., Shakerinia, I., Asghari, F. (2016). The Associations between Parent-Child Relationship and Aggressive Behavior among Students. *Jcmh*, 2 (4), 21-34. [DOI:10.21859/jgn.2.4.22]
- Musick K, Meier A, Flood S. (2013). Mother's time with children and subjective wellbeing. New Orleans, Louisiana: Presented at the Population Association of America.
- Naveedy, A. (2009). The Efficacy of Anger Management Training on Adjustment Skills of High School Male Students in Tehran. *IJPCP*, 14 (4), 394-40.
- Newland, L. A. (2015). Family well-being, parenting, and child well-being: Pathways to healthy adjustment. *Clinical psychologist*, 19(1), 3-14. [DOI:doi.org/10.1111/cp.12059]
- Offrey, L. D. & Rinaldi, C. M. (2014). Parent-child communication and adolescents' problem-solving strategies in hypothetical bullying situations. *International Journal of Adolescence and Youth*, 1-17. [DOI:10.1080/02673843.2014.884006]
- Park, H. S. & Koo, H. Y. (2009). The buffering effect of parent-child communication in the relationship between stress and suicidal ideation for Korean adolescents. *Journal of Korean Academy of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 18, 87-94.
- Rahiminejad, A., Khodayarifard, M., Abedini, Y., Paknejad, M. (2014). Surveying the Relation of Shahed Students' Cognition of Academic Atmosphere, and Their Individual and Family characteristics with Social Compatibility. *CPAP*, 2 (9), 85-94.
- Riesch, S. K. Anderson, L. S. & Krueger, H. A. (2006). Parent-child communication processes: Preventing children's health-risk behavior. *Journal for Specialists in Pediatric Nursing*, 11, 41-56. [DOI:10.1111/j.1744-6155.2006.00042.x] [PMid:16409505]
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Exploration on the meaning of psychological wellbeing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57, 1069-1081. [DOI:10.1037/0022-3514.57.6.1069]
- Saghi, MH., Rajaei AR. (2009). The relation between juveniles' perception of family performance and their adjustment. *Journal of clinical psychology and ishe va rafter*, 3(10), 71-82..
- Shankar Srivastava, P. (2018). Social adjustment problems of school going academic achievers. *International Journal of Academic Research and Development*, 3(1), 164-166.
- Sinha, A. K. P., & Singh, R. P. (1993). The adjustment inventory for school students (AISS). Agra. National Psychological Corporation.
- Taheri, M. (2011). The Relationship between Parental Marital Adjustment and Parent-Child Relationship with Self-esteem and Social Skills in Adolescent. Masters Degree in Clinical Psychology - Family Therapy, University of Science and Culture.
- Thapar, A. Collishaw, S. Pine, D. & Thapar, A. (2012). Depression in adolescence. *Lancet*, 379, 1056-1067. [DOI:10.1016/S0140-6736(11)60871-4]
- Waite, P. & Creswell, C. (2014). Children and adolescents referred for treatment of anxiety disorders: Differences in clinical characteristics. *Journal of Affective Disorders*, 167, 326-332. [DOI:10.1016/j.jad.2014.06.028] [PMid:25016489] [PMCID: PMC4147961]
- Wiegand-Grefe, S. Petermann, F. (2016). Children of Mentally Ill Parents. *Kindheit und Entwicklung*, 25(2), 63-7. [DOI:10.1026/0942-5403/a000190]
- Yu, S. Clemens, R. Yang, H. Li, X. Stanton, B. Deveaux, L. ... Harris, C. (2006). Youth and parental perceptions of parental monitoring and parent-adolescent communication, youth depression, and youth risk behaviours. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 34, 1297-1310. [DOI:10.2224/sbp.2006.34.10.1297]
- Zubrick, S. R. Hafekost, J. Johnson, S. E. Sawyer, M. G. Patton, G. & Lawrence, D. (2017). The continuity and duration of depression and its relationship to nonsuicidal self-harm and suicidal ideation and behavior in adolescents 12-17. *Journal of Affective Disorders*, 220, 49-56. [DOI:10.1016/j.jad.2017.05.050] [PMid:28595098]